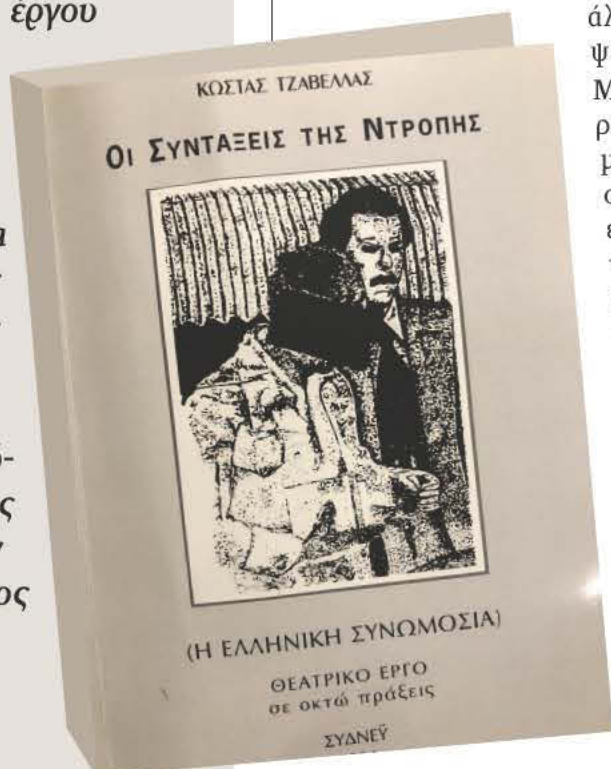

Κώστας Τζαβέλλας: Οι συντάξεις της ντροπής

Κάθε Τετάρτη στην εφημερίδα «Κόσμος»: Ένα θεατρικό έργο που αναφέρεται σε μια σημαντική στιγμή της μεταναστευτικής ιστορίας των Ελλήνων στην Αυστραλία. Το έργο του Κώστα Τζαβέλλα βασίζεται σε μια αληθινή ιστορία και είναι αφιερωμένο από τον συγγραφέα «σ' όλους τους άρρωστους, όλους τους φτωχούς, όλους τους αδύνατους που το κόλπο τους ταλαιπώρησε. Και σε όλους τους δυνατούς που είπαν όχι στο «Κόλπο». Είναι επίσης αφιερωμένο στον πατέρα του συγγραφέα με τα παρακάτω λόγια «Και... στον πατέρα μου Φώτη, τον αιώνιο φάρο της ζωής μου. Μια ταπεινή, μια ελάχιστη προσφορά. Κι... ένα συγγνώμη...». «Οι συντάξεις της ντροπής» εκδόθηκαν το 1993 σε βιβλίο με πρόλογο της Ερασμίας Γαλιατσάτου – Παπαγεωργίου (τον οποίο έχουμε ήδη δημοσιεύσει). Ευχαριστούμε θερμά τον συγγραφέα Κώστα Τζαβέλλα για την ευγενική του χειρονομία προς τους αναγνώστες μας. Μετά την ολοκλήρωση της δημοσίευσης του θεατρικού έργου θα ακολουθήσει εκτενής συνέντευξη με τον συγγραφέα που θα μας μιλήσει για την περιπέτεια της συγγραφής του βιβλίου αλλά και θα μας μεταφέρει τις σημερινές του απόψεις για το γεγονός που συντάραξε τον ελληνισμό στο τέλος της δεκαετίας του '70.

ΤΑΚΗΣ: Μιχάλη, δεν είναι ανάγκη.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ασφαλώς είναι. Η τηλεόραση είναι μόρφωση κι ας λένε ότι θέλουν... Τα παιδιά μπορούν πολύ να ωφεληθούν και να έχουν και παρέα.

ΤΑΚΗΣ: Μόνο τα παιδιά;... Αλλά Μιχάλη δεν χρειάζονται, σε κανένα μήνα θα αρχίσει να βγάζει το μαγαζί. Κάτι θα μπαίνει στην μπάντα.

ΜΙΧΑΛΗΣ: (Του τα βάζει στην τσέπη). Όταν βολευτείς και μπορείς μου τα επιστρέφεις. (Ο Τάκης τον κοιτά στα μάτια. Απλώνει το χέρι και του πιάνει τον ώμο.)

ΤΑΚΗΣ: Ευχαριστώ!

ΚΛΕΙΝΕΙ Η ΣΚΗΝΗ - ΠΡΑΞΗ ΤΡΙΤΗ

Βρισκόμαστε στο σπίτι του Μιχάλη. Το σαλόνι υπέροχα στολισμένο σ' ένα συνεχόμενο η κουζίνοτραπεζαρία. Η Μαρία συγγυρίζει. Στη μέση της τραπεζαρίας, το μεγάλο τραπέζι στρωμένο, έτοιμο για φαγητό. Ο Μιχάλης διαβάζει ανέμελα την εφημερίδα του στο διπλανό καναπέ.

ΜΑΡΙΑ: Έλα, Μιχάλη μου, βοήθα κι εσύ λίγο να τελειώσω, είναι 11 η ώρα. Οπου να 'ναι θα 'ρθούνε.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Δεν μου λες, ρε γυναίκα, μπορείς να μου πεις τις κόρες γιατί τις έκανα;

ΜΑΡΙΑ: Τις έκανες; Τις έκανα να λες. Εσύ πού τις βρήκες, στις μάνας σου;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Εντάξει, τις βρήκες εσύ στη δική σου. Γιατί τις έχω μου λες. Πραγματικά πιστεύεις ότι θα γίνουν αυτές γυναίκες άμα τώρα δεν αρχίσουν να βοηθάνε;

ΜΑΡΙΑ: Μα τώρα ξυπνήσαν τα παιδιά Μιχάλη μου. Είπα αφού έρχονται ο Τάκης με τα παιδιά του να μην περάσουν τα κορίτσια της Κικής να τις πάρουνε. Ήταν να πάνε στην εκκλησία. Ξέρεις είναι του Σταυρού σήμερα.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Βοήθειά μας! Δεν έχουμε κανένα που να γιορτάζει; Έχουμε;

ΜΑΡΙΑ: Όχι, δεν έχουμε.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ο πατέρας που είναι; Δεν τον βλέπω.

ΜΑΡΙΑ: Ήταν όλο μούτρα το πρωί. Ήθελε να πάμε στην εκκλησία. Του είπα έχω πολλές δουλειές και δεν του άρεσε... Τηλεφώνησα στην Κική και έστειλε τον Αρίστο και τον πήρε. Όπου να 'ναι θα 'ρθει. Θα 'ναι ΟΛΟ μούτρα. «Χρονιάρες μέρες», μου 'λεγε, «πώς τους κρατάς μακριά από την εκκλησία;» Λες κι εγώ σας κρατάω...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Έλα τώρα δεν τον ξέρεις το γέρο; Όλο και κάτι του φταίει.

ΜΑΡΙΑ: Το σωστό είναι ότι έπρεπε να τους πεις να 'ρθουν μιαν άλλη μέρα, όχι σήμερα. Σήμερα έπρεπε, πράγματι, να πάμε στην εκκλησία.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Μη φοβάσαι, ο Άγιος δεν μας κρατάει κακία! Δεν κρατάνε μπακαλοδέφτερα οι Άγιοι, ας λείπει ο πατέρας μου... Από τότε που πέθανε η γριά το ριξε κι αυτός στη θρησκεία. Πρώτα, στη μια μεριά του χωριού

χτύπαγε η καμπάνα της εκκλησίας, στην άλλη έτρεχε αυτός. Τώρα θρήσκειψε ο άνθρωπος!

ΜΑΡΙΑ: Έλα, μωρέ Μιχάλη, γέρο άνθρωπος είναι. Καταβεβλημένος, έχασε τη σύντροφό του σε μια ξένη χώρα... Η εκκλησία είναι το αποκούμπι, η ελπίδα του...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Κι εμείς τί είμαστε;

ΜΑΡΙΑ: Εμείς... εμείς είμαστε τα παιδιά του, που του δίνουμε στα νεύρα, που μας δίνει κι εκείνος, που τον αγαπάμε και μας αγαπά! Αλλά η εκκλησία... ο Θεός, εκεί είναι φυσικό να 'ναι η ελπίδα, η γαλήνη, η ψυχική λευτεριά...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Βλέπω σου κάνει καλό Κατηχητικό κάθε μέρα.

ΜΑΡΙΑ: Ναι... Κατηχητικό

μου κάνει... Μου ψένει το ψάρι στα χείλη κάθε μέρα, αλλά τι να κάνω;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Τί;

(Εξαφνα χτυπά η πόρτα. Μπαίνουν μέσα τα δυο παιδιά του Τάκη και ακολουθούν οι μεγάλοι.)

ΠΑΙΔΙΑ: Καλημέρα θεία! (τη φιλούν.)

ΜΑΡΙΑ: Καλημέρα, λεβέντες μου. Τι κάνετε;

ΠΑΙΔΙΑ: (Και οι δυο μαζί.) Καλά θεία.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Γεια σας μάγκες! Τι κάνετε βρε θηρία;

ΠΑΙΔΙΑ: (Του δίνουν το χέρι.) Καλά θείε. Καλά, ευχαριστώ!

(Ερχεται η Μαρία και μπαίνει στη μέση.)

ΜΑΡΙΑ: Ελάτε εδώ λεβέντες μου, εδώ που είναι και τα κορίτσια... σας περιμένουν. (Τα οδηγεί στο διπλανό δωμάτιο. Την ακολουθεί και η Κούλα.) Να, βλέπετε, κοπελιές μου, ήρθαν τα αγόρια. (Ακούγεται μόνο η φωνή της.)

ΚΟΥΛΑ: (Από το διπλανό δωμάτιο.) Γεια σας κούκλες μου! Τι κάνετε;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Τάκη, κάθισε όπου θέλεις, όπου βολεύεσαι.

ΤΑΚΗΣ: Εντάξει... Εντάξει είμαι. Πες μου ο πατέρας σου πού είναι; Δεν είναι εδώ;

ΜΙΧΑΛΗΣ: «Έχει πάει στην εκκλησία. Είναι του Σταυρού σήμερα,

ΤΑΚΗΣ: Βοήθειά του! Καλά έκανε!

ΜΙΧΑΛΗΣ: Λέγε τι πίνεις;

(Οι γυναίκες έχουν ήδη μπει μέσα πάλι.)

ΤΑΚΗΣ: Δώσε μου ό,τι θέλεις, ό,τι έχεις.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Τι ό,τι έχω... Ό,τι θέλεις έχω. (Ανοίγει το εντοιχισμένο Θέλεις ούζο, κονιάκ, κρασί, ουίσκυ, μπράκντι; Τι θέλεις;

ΤΑΚΗΣ: (Γελά.) Εντάξει λίγο ουίσκυ με πάγο.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Μπράβο! Αυτός είσαι!

ΜΑΡΙΑ: (Κατι φτιάχνει στο τραπέζι του δείπνου.) Δεν τα αφήνεις αυτά τα σαχλά: «Αυτός είσαι, αυτή είμαι» και κάτι άλλα μοντερνορωμείκα.

(Ο Τάκης και η Κούλα γελάνε.)

ΜΙΧΑΛΗΣ: Γιατί ρε γυναίκα; Μια χαρά λόγια είναι. Μου τη δίνεις. Δεν πάει άλλο, μου την έχεις δώσει. Ωραία έκφραση, εκατό τοις εκατό ρεαλιστική.

ΜΑΡΙΑ: Άσε μωρέ τις σάχλες! Μου τη βίδωσε, λείπει, άντε δώστ' του να πει να σου πει και του χρόνου.

ΤΑΚΗΣ: Μαρία, τί σκας παιδί μου; Άσ' τους, μια καινούργια έκφραση είναι, ένα ξέσπασμα. Δείχνει ότι ο κόσμος όσο πάει και τα βαριέται όλα, ακόμη και τη γλώσσα του και τις εκφράσεις του. Θέλει κάτι κανούργιο, κάτι πιο γρήγορο, πιο σύντομο, πιο πιπεράτο. Μήπως οι άλλοι λαοί δεν κάνουν τα ίδια; Και οι Αγγλοι δεν κάνουν τα ίδια;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Όλο φου και φου και φου είναι οι άνθρωποι. Άσε με, θέλουν να πουν και Φάκιου σου λένε. (Όλοι γελάνε.) Γυναίκα εμείς οι άντρες βολευτήκαμε, την Κούλα τράταρε τηνε εσύ. Και... ξέρεις φέρε κάτι να πάει το ποτό κάτω.

(Δίνει το ποτήρι στον Τάκη και με επίδειξη βάζει μπροστά του το με ενός εκλεκτού ουίσκυ.)

ΜΑΡΙΑ: (Με έμφαση.) Ναι, Μιχάλη μου, θα φέρω μεζεδάκι...

ΤΑΚΗΣ: Έχει απόλυτο δίκιο η Μαρία. Ξέρει η νοικοκυρά τη δουλειά (Η Κούλα βγαίνει από την κουζίνα μ' ένα δίσκο γεμάτο εδέσματα.)

ΚΟΥΛΑ: Ορίστε, κύριοι, ήρθαν και οι μεζέδες.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Λοιπόν, για πες μου φίλε, τι έγινε με το Ταμείο Ανεργίας; Πήγες;

ΤΑΚΗΣ: Όχι... δεν πήγα.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Γιατί; Πες μου γιατί δεν πήγες;

ΤΑΚΗΣ: Άσ' τα Μιχάλη... τα λέμε μια άλλη φορά.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Γιατί άλλη φορά; Τώρα είναι η καλύτερη ώρα που είμαστε οι τέσσερις μας. Δεν θα το βγάλουμε και σεργούνι τώρα να το μάθει όλος ο κόσμος.